

T.C.
GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610-783
Konu : Soru Önergeleri

02 Mart 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 23.01.2012 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.00-43353 sayılı yazı.

İlgi yazı ekinde alınan, Antalya Milletvekili Gürkut ACAR'a ait 7/2840, Muğla Milletvekili Ömer Süha ALDAN'a ait 7/2841, Muş Milletvekili Demir ÇELİK'e ait 7/2842, Manisa Milletvekili Erkan AKÇAY'a ait 7/2843, Iğdır Milletvekili Sinan OĞAN'a ait 7/2844, Kahramanmaraş Milletvekili Mesut DEDEOĞLU'na ait 7/2845, 7/2846, 7/2847, 7/2848, 7/2849, 7/2850, 7/2851, Hatay Milletvekili Adnan Şefik ÇİRKİN'e ait 7/2852, Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR'a ait 7/2853, Adana Milletvekili Ali HALAMAN'a ait 7/2854, Bitlis Milletvekili Hüsamettin ZENDERLİOĞLU'na ait 7/2855, 7/2856, Tekirdağ Milletvekili Emre KÖPRÜLÜ'ye ait 7/2857, Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'e ait 7/2858, Hatay Milletvekili Mehmet Ali EDİBOĞLU'na ait 7/2859 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1-Görüş 7/2840, 7/2841, 7/2842, 7/2843, 7/2844,
7/2845, 7/2846, 7/2847, 7/2848, 7/2849, 7/2850,
7/2851, 7/2852, 7/2853, 7/2854, 7/2855, 7/2856,
7/2857, 7/2858, 7/2859 (34 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi

:Gürkut ACAR
Antalya Milletvekili

Esas No

:7/2840

7-2840
Gk.92

Son yıllarda tarımsal üretimde verimliliğin artırılması ve zararlılarla mücadele için zirai ilaç kullanımının arttığı bilinmektedir. Bu artışa paralel olarak kanser vakalarında da bir artış gözlenmektedir. Biyolojik mücadele ise insan sağlığı ve doğal dengenin korunmasına önemli katkılar yapabilecektir.

Bu kapsamda;

SORU 1) Tarımsal üretimde verimliliğin artırılması ve zararlılarla mücadele için hazırlanan ilaçların Türkiye'de son 10 yıldaki kullanım miktarı yıllara göre nedir?

SORU 2) Söz konusu ilaçların ne kadarı ithal edilmektedir? Türkiye, bu ilaçların ithalatı için yıllara göre, son 5 yılda ne kadar ödeme yapmıştır?

CEVAP 1-2) Bakanlığımız zirai mücadelede kullanılan zirai ilaç miktarını azaltmak amacıyla Entegre mücadele uygulamalarının yaygınlaştırılması, biyolojik ve biyoteknik mücadele desteklemesi gibi bir dizi tedbirler almaktadır. Bu uygulamalar neticesinde yıllar itibariyle zirai ilaç tüketimi önemli ölçüde azaltılmıştır.

Bakanlığımızca yürütülen etkin projeler sonucunda 2002 yılında 54 Bin ton olan zirai ilaç kullanımı, 2010 yılı itibariyle 38 Bin tona düşürülmüş olup, zirai mücadelede ilaç kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

SORU 3) Tarım zararlıları ile mücadele kapsamında Türkiye biyolojik mücadeleyi ne kadar etkin kullanmaktadır? Son yıllarda biyolojik mücadele kapsamında hangi zararlılar için ne tür çalışmalar yapılmış, hangi sonuçlar alınmıştır?

CEVAP 3) Bakanlığımızca Biyolojik Mücadele önem verilmekte ve kapsamda çalışmalar yürütülmektedir. Özellikle; süne (*Eurygaster spp.*), turuncgil unlu biti (*Planococcus citri*), mısır kurdu (*Ostrinia nubilalis*) ve domates güvesi (*Tuta absoluta*) gibi zararlılara karşı biyolojik mücadele yapılmaktadır.

Ülkemizde 2004-2010 yılları arasında yürütülen "Ülkesel Süne Projesi" kapsamında, Süne mücadelesinde biyolojik mücadele etmeni olarak kullanılan süne yumurta parazitoitlerinin laboratuvar koşullarında üretimi sağlanarak sünenin sorun olduğu alanlarda mevcut parazitoitleri desteklemek amacıyla kullanılabileceği ortaya konulmuş ve metot uygulamaya aktarılmıştır. Süne ile biyolojik mücadelede, yumurta parazitoidi *Trissolcus* türleri üretilerek başarılı bir şekilde üreticilerin hizmetine sunulmaktadır.

Armutta ateş yanıklığına karşı biyolojik mücadele projeleri sonuçlanmıştır. Turuncgil Unlu biti mücadelesinde predatör ve Parazitoit kullanılmaktadır. Domates Güvesi ve Mısır Kurdu mücadelesinde yumurta parazitoiti kullanılmaktadır.

Ayrıca, son yıllarda biyolojik mücadeleyi de kapsayan 16 üründe Entegre Mücadele uygulamaları başlatılmıştır. Özellikle, insan sağlığını, çevreyi ve doğal dengeyi korumayı ve sürdürülebilir bir mücadele sistemini hedefleyen bu faaliyetler bir program dahilinde uygulanmaktadır. Bu doğrultuda 16 üründe Entegre Mücadele Teknik Talimatı basılarak

uygulama kuruluşlarına dağıtımı yapılmıştır. Bu çalışmalar İyi Tarım Uygulamaları ile GLOBALGAP çalışmalarının temelini oluşturmaktadır. Entegre Mücadele projelerinden elde edilen sonuçlar doğrultusunda pestisit tüketiminde önemli oranda azalma sağlanmıştır.

SORU 4) Antalya ve Akdeniz bölgesindeki zararlılar için geliştirilen ve uygulanan biyolojik mücadele yöntemleri ve ürünleri nelerdir? Ne sonuç alınmıştır?

CEVAP 4) Antalya ve Akdeniz bölgesinde Bakanlığımızın destekleme ödemesine bağlı olarak seralarda biyolojik mücadele amacı ile feromon+tuzak ve faydalı böcek kullanımı artırılmış, aynı zamanda zirai ilaç kalıntısı azalmıştır.

Antalya ve Akdeniz bölgesindeki zararlılara karşı yürütülen bazı çalışmalar şu şekildedir

- Turunçgil unlubitine (*Planococcus citri*) karşı Biyolojik Mücadele, Adana Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü insektaryumunda 1970'li yıllarda avcı böcek *Cryptolaemus montrouzieri* ve parazitoit *Leptomastix dactylopii*'nin kitle üretimleri ile başlanmıştır.
- Narenciye'de zararlı olan Unlubit'e karşı faydalı böcek üretimi, Batı Akdeniz Tarımsal Araştırma Enstitüsü tarafından Unlubit'in Predatörü olan *Cryptolaemus montrouzieri* ve paraziti olan *Leptomastix dactylopii*'nin insektaryumlarda kitle üretimi yapılarak, üreticilere ücreti karşılığında satılmaktadır.
- Turunçgil üretim alanlarında zararlı beyazsineğin predatörü olan *Serangium percesetosum* adlı faydalı böceğin laboratuvarında kitle üretimi yapılarak yaklaşık 180 milyon adet salım yapılmış, doğada yeterli miktara ulaşarak doğal denge kurulmuş ve bu zararlıya karşı kimyasal mücadele yapılmasına gerek kalmamıştır.
- Turunçgil alanlarında zararlı Torbalı koşnil (*Icerya purchasi*)'in predatörü *Rodolia cardinalis*'in yurtdışından getirilerek ülkemize yerleştirilmesi sonucunda bu predatör doğal ortamda yaşamına devam etmiş, kimyasal mücadeleye gerek kalmadan zararlıyı baskı altına almıştır.
- Adana Biyolojik Mücadele Araştırma İstasyonu Müdürlüğü'nde Mısır kurdu'nun yumurta parazitoidi olan *Trichogramma* spp.'nin kitle üretimi (yılda yaklaşık 50 milyon) yapılarak üreticilerin hizmetine sunulmaktadır.

SORU 5) Tarımsal zirai ilaçlardaki kullanım miktarının artması ile kanser vakalarındaki artışın paralellik göstermesi karşısında, bu konunun incelenmesi için bir çalışma yapılmış mıdır? Yapılmasını sağlayacak mısınız? Zirai ilaçlar yerine biyolojik mücadele ürünlerinin yaygın kullanımı konusunda bir politika geliştirecek misiniz?

CEVAP 5) Kanserinin nedenleri üzerine Sağlık Bakanlığı tarafından çalışmalar yapılmaktadır. Bakanlığımızca zirai ilaç kullanımının azaltılması ve biyolojik mücadelenin yaygınlaştırılması için çalışmalar yapılmaktadır.

Uçakla havadan ilaçlı mücadele ülkemizde 2006 yılında yasaklanarak başta yerleşim alanları olmak üzere doğal yaşam alanları, fauna, flora, yer altı ve üstü sular koruma altına alınmıştır. Metil Bromür Kullanımı, öngörülenden 8 yıl önce sonlandırılarak 1 molekülü 100 bin ozon'u parçalayan bir uygulamaya seralarda son verilmiştir.

"Bitkisel Üretimde Kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin Kayıtlarının Tutulması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik" yürürlüğe konularak üreticilerimize kullandıkları bitki koruma ürünlerini kayıt altına alma zorunluluğu getirilmiştir.

2009 yılından itibaren bitki koruma ürünlerinin reçeteli satışlarının zorunluluğu getirilmiştir. Kimyasal maddeleri kullanacak çiftçilerin ve profesyonel bitki koruma ürünü kullanıcıları için sertifikalandırılma zorunluluğu getirilmiştir.

Avrupa Birliği ile uyum kapsamında yapılan değerlendirmelerle 3 yıllık bir süreçte ülkemizde ruhsatlı olan 168 pestisit yasaklanmıştır.

Zirai ilaç kullanımının azaltılması amacıyla alternatif mücadele metotları Bakanlığımızca teşvik edilmektedir. Biyolojik ve biyoteknik mücadele yapan üreticilerimize 2010 yılından itibaren destekleme ödemesi yapılmakta olup, bu kapsamda, 2010 yılında 400 Bin TL, 2011 yılında 3 Milyon TL destekleme ödemesi yapılmış olup, 2012 yılı için ise 15 Milyon TL bütçe ayrılmıştır.